

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Meditationum evangelicarum volumen tripartitum

Creidius, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

Exegesis

[urn:nbn:de:bsz:31-122776](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-122776)

cibus Jerusalem in abluionem peccati & immundicie, Zach. 13. vers. 1. sed Diabolus se abscondit intra muros, & zizania spargit inter triticum. Ubi enim Christus habet templum suum, ibi etiam Diabolus sacellum ædificare solet, quod præsens Evangelii pericope satis abundè testatur.

Partes ejus tres sunt :

Prior continet spirituales agriculturam.

Altera zizaniorum mixturam.

Tertia famulorum curam.

J. J.

EXEGESIS.

Sicut Noah post exanthlatam navigationem agriculturam incipit, & vineas plantat, Gen. 9. v. 20. Ita Christus postquam ante octiduum cum discipulis suis navem conscenderat, quæ fluctibus ita cooperiebatur, ut parùm abesset, quin submergeretur. Jam de agricultura sermonem instituit, & parabolicè auditoribus suis mysteria regni cælorum sub hoc involucre differit, juxta vaticinium Pf. 78. v. 2.

Duo autem potissimùm circa I. parabolæ partem notanda sunt.

I. *Scopus*, ad quem collimat Christus, nimirum de regno cælorum proposuit sibi informare discipulos, ut patet ex frontispicio prælecti Evangelii.

Per regnum cælorum non intelligitur regnum gloriæ sed gratiæ, nimirum status Ecclesiæ militantis in hac vita, quæ regnum cælorum à Christo appellatur

1. *Ratione presentia.* Sicut enim in cælo regnat per gloriam: Ita in Ecclesia regnat per gratiam. Hæc est civitas illa, cu-

jus nomen, Dominus ibi, Ezech. 48. v. 35. vide etiam Esā. 31. v. 9.

2. *Ratione differentia*, quæ est inter regnum Christi, & regna mundi. Nam non sunt hic bona terrena, quæ periculis fortunæ subjacent, sed thesauri spirituales, justitia & pax & gaudium in Spiritu Sancto, Rom. 14. v. 17.

3. *Ratione coherentia.* Quia nemo potest esse civis in regno gloriæ, qui non fuit civis in regno gratiæ. Foris enim sunt canes, &c. Apoc. 22. v. 15.

Si igitur vel maximè abjecti sumus in mundo, hoc tamen nomine gaudere possumus, quod in regno cælorum cives sumus & domestici Dei, Eph. 2. v. 19.

II. *Sensus.* Tria enim occurrunt in hac prima parte, quæ explicatione indigent.

Primum est *consideratio hominis*, cui regnum cælorum comparatur. Hic est ipse Christus, vers. 37. qui filius hominis vocatur, quia in plenitudine temporis carnem humanam ex Maria virgine assumpsit, & filius hominis factus est, Ebr. 2. vers. 14. Hinc aliàs vocat se agricolam, Zach. 13. vers. 5. & filium agricolæ, Johan. 15. vers. 1. unde patet agriculturæ dignitas, quæ est 1. à Deo ordinata, Gen. 3. vers. 23. Sir. 8. vers. 16. 2. à Christo sanctificata, per parabolas, & ea quæ supra ex Zach. 13. vers. 5. & Johan. 15. v. 1. allegata sunt. 3. à magnis viris approbata, Genes. 9. vers. 20. cap. 26. vers. 12. Jud. 6. vers. 11. Ruth. 2. vers. 3. 2. Chron. 26. vers. 10. 1. Chron. 22. vers. 20. 4. sæpe sublimata, ut docet exemplum Gideonis, Jud. 6. vers. 14. Elisæi, 1. Reg. 19. vers. 19. Lucii Quinti Cincinnati, Præmislai & aliorum, qui ab aratro ad summa honorum fastigia evecti sunt.

Hæc

Hæc agricolis solatium præbent efficacissimum. Nam licet in statu vili & laborioso degant in his terris, sunt tamen in statu bono & honesto, qui Deo probatur, & si faciunt, quæ Sparta illa requirit, de benedictione divina certissimas promissiones habent, Pl. 65. vers. 10. seqq. Os. 2. v. 21. 22. Deut. 28. v. 3.

Secundum est *consideratio seminis*, per quod intelliguntur juxta ipsius Christi explicationem filii regni, v. 38. id est, pii & fideles, quos Deus Pater cælestis in filio adoptavit, & hæredes regni sui propter Christum constituit. Hi semen appellantur juxta stylum Scripturæ, quo omnes posterii Abrahami, quibus cum Deus sædus suum pepigit, & qui fidem eorum amplectuntur, hoc nomine ornantur, ut videre est Gen. 12. v. 7. c. 22. v. 17. Esa. 41. v. 8. Psal. 22. v. 31. causa est, quia ex verbo Dei tanquam immortalis semine regenerantur, 1. Pet. 1. v. 23. & filii Dei sunt, Joh. 1. v. 12.

Naturâ sumus filii iræ, Eph. 2. v. 3. ex immundo concepti semine, Pl. 51. v. 7. semen maledictum ab initio, nec timens aliquem, Sap. 12. v. 11. sed in Christo benedicto illo semine benedictionem hanc consecuti sumus, Gen. 22. v. 18. ut nunc dei mereamur filii regni, & in hac quidem vita beneficiorum Christi, quæ in regno gratiæ fidelibus suis per verbum & Sacramenta distribuit, participes reddimur, in altera verò regni gloriæ hæredes erimus. Hæc est gratia præveniens, Pl. 59. v. 11. quâ ipse bonum opus non solum in nobis incipit, Phil. 1. v. 6. sed etiam perficit, confirmat & consolidat, 1. Pet. 5. v. 10.

Tertium est *consideratio agri fertilis*, in quem semen spargitur. Ager ille mundus est, inquit Christus v. 38. quia Ecclesia est

in mundo, colligitur ex mundo, & per totum mundum dispergitur.

In V. T. terminis Judææ circumscripta erat, sed in N. T. totum mundum penetravit à mari ad mare, à flumine usque ad terminos orbis terrarum, Pl. 72. v. 8.

Nos etiam sumus pars agri, quo jam à tempore Lutheri bonum semen verbi cælestis disseminatur. Videte ne sterile sciat, & cum Jeremia sæpius ingemiscite: O Domine conserva nobis verbum tuum in gaudium & lætitiâ cordis nostri, Jerem. 15. vers. 16.

De Secundo.

Vidimus spiritualem Christi agriculturam. Videbimus etiam *Zizaniorum mixturam*. Describitur autem in Evangelio prælecto

I. *Causa principalis*, quæ est Diabolus. Nam cum dormirent homines, inquit Evangelista, venit hostis ejus, & seminavit zizania, inter triticum, & abiit. Quibus verbis ob oculos nobis ponitur Diaboli

1. *Truculentia*, dum primò hostis ejus, nempe Christi, & postea in genere hostis appellatur, quæ hostilitas ex paradiso originem trahit, Gen. 3. v. 15.

En hostem habemus, vos mei, qui noctes atque dies obambulat instar leonis rugientis, ut nos devoret, 1. Petr. 5. vers. 8. O igitur arma lucis apprehendite, & per preces sub tutelam Dei, vos committite, ut possitis stare contra insidias & tela nequissimi, Eph. 6. v. 11. 16.

Cum Patriarcha Jacob iram fratris sui perentisceret, ad cognatum suum confugit in Mesopotamiam, Gen. 28. v. 5. Hoc vos quoque observate, dilecti, & quia Diabolum